

Laste ja perede komisjoni loomisest

Lastekaitseaduses (LasteKS) kirjeldab kohaliku omavalitsuse üksuse (KOV) ülesanded lastekaitse korraldamisel. KOV peab oma arengukavas järgima lapse õigusi ja heaolu tagavaid põhimõtteid, töötama välja ja rakendama lapsi ja peresid toetavaid ning riske ennetavaid ja vähendavaid meetmeid ning koguma pidevalt vajalikku teavet oma laste ja perede olukorra ning vajaduste kohta. Kõik need ülesanded aitavad tagada LasteKS eesmärki – kehtestada lapsi väärtustav, nende arengut soodustav ja heaolu ning huvisid toetav keskkond.

Tagamaks, et KOV täidab neid eesmärke, tuleb luua KOVis tingimused lastekaitsetöö tegemiseks. Tuleb arvestada, et piirkonnas on piisav arv sobiva ettevalmistusega lastekaitsetöötajaid ning loodud võimalused lastekaitsealaseks koostööks teiste valdkondadega. Igal KOVi on võimalik ise otsustada, milliseid otsuseid teeb lastekaitsetöötaja üksi ja milliseid tehakse kollegiaalselt. LasteKS-is on ühe formaadina valdkondadeülese koostöö ja kollegiaalsete otsuste tegemiseks välja pakutud laste ja perede komisjon.

Laste ja perede komisjon on oma iseloomult nõuandev, seega ei tohi see tegutseda karistuslikul eesmärgil, vaid peab panustama lastekaitsetöö tõhustamisse ning valdkonna arendamisse. Lapse ja pere murede ärakuulamiseks sobib parem usalduslik üks-ühele klienditöö; komisjoni formaat sobib pigem spetsialistide vaheliseks koostöö arendamiseks, aruteluks ja infovahetuseks.

Tänaseks on mitmes KOVis loodud erineva eesmärgi, ülesannete ja töökorraldusega laste ja perede komisjone. Näiteks moodustati Võru Linnavalitsuse laste ja perede komisjon lähtuvalt vajadusest luua koostöövõrgustik, mis toetaks lastekaitsetöötajat raskemate juhtumite lahendamisel ning tõhustaks perekonnaga kokku puutuvate spetsialistide vahelist kontakti. Komisjoni teiseks eesmärgiks on olemasolevate ressursside kaardistamine ning laste ja perede vajaduste väljaselgitamine, mis on aluseks KOVi arengukava planeerimisel. Võru Linnavalitsuse laste ja perede komisjoni koosseisu kuuluvad abilinnapea, sotsiaaltöö osakonna juhtaja, jurist-nõunik, haridusspetsialist ja kaks lastekaitse spetsialisti. Juhtumipõhiselt kaasab komisjon oma töösse erialase ettevalmistusega spetsialiste. Komisjoni koosolekud toimuvad vajaduspõhiselt, koosoleku käigus lepitakse kokku rollid ja vastutus ülesannete täitmisel. Võru Linnavalitsuse lastekaitse spetsialisti sõnul arutati viimasel kohtumisel näiteks, kuidas kaasata tervishoiuvaldkonna spetsialiste tõhusamalt lastekaitse juhtumite menetlusprotsessi.

Soovitusi laste ja perede komisjoni moodustamiseks:

- * Komisjoni liikmed peaksid olema mitmekülgse ettevalmistuse ja kogemusega, näiteks:
  - KOV juhtkonna esindaja (nt abilinnapea- või vallavanem, volikogu liige);
  - sotsiaal- (nt lastekaitsetöötaja, teenuseosutaja, tugiisik), haridus- (nt kooli või lasteaia direktor, õpetaja, tugispetsialist), õigus- (nt noorsoopolitseinik, piirkonna konstaabel) ja tervishoiuvaldkonna (nt perearst, kooliõde) esindaja;
  - mõni muu võrgustiku (nt SKA piirkondliku lastekaitse ükskuse, asjakohase MTÜ liige, huviringi esindaja) esindaja.
- * Komisjoni ülesanneteks võivad olla näiteks:
  - lisatugi abivajava lapse juhtumimenetluses (keeruliste otsuste langetamine, tegevuskava hindamine, teenustele suunamine vms);
  - valdkondadeülene strateegiline võrgustik, kellega üheskoos planeerida ennetustegevusi ning laste õiguste ja heaolu tagamist piirkonnas;
  - KOV arengudokumentide ettevalmistamine ja täiendamine, sh lapse õiguste ja heaolu tagavate arengukavade ja tegevuste planeerimises;
  - ettepanekute tegemine linna- või vallavalitsusele, võtmaks vastu otsuseid, mis aitaks laste ja perede heaolu paremini tagada.
- * Komisjoni töökorraldus, sh koosolekute toimumise sagedus, on selgelt paika pandud ja seotud oluliste protsessidega KOVis, nt arengukava uuendamine ja eelarve vastu võtmine.
- * Komisjoni rahastatakse KOV vahenditest, see on üks võimalus, kuidas KOV saab korraldada kohaliku elu küsimusi laste ja perede heaolust lähtuvalt.
- * Kaasata lapsi ja peresid komisjoni töösse, nt KOV noortevolikogu või õpilasesinduste kaudu.

Sotsiaalkindlustusameti lastekaitse osakonna piirkondlikus üksuses ([kontaktid](#)) on valmis vahetama kogemusi ning andma täiendavaid soovitusi Teie KOVi vajadustele vastava laste ja perede komisjoni loomise osas. Lisaks pakume komisjoni käivitamiseks täiendavat tuge võrgustiku töönõustamise kaudu.

Küsimuste korral või täpsema informatsiooni saamiseks palume pöörduda Sotsiaalkindlustusameti lastekaitse osakonna arendus- ja ennetustalituse KOV nõustamisvaldkonna juhi **Kadi Lauri** poole, telefon +372 5331 6041, e-post